

KOMISJA
EUROPEJSKA

WYSOKI PRZEDSTAWICIEL UNII
DO SPRAW ZAGRANICZNYCH I
POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA

Bruksela, dnia 24.4.2018r.
JOIN(2018) 7 final

WSPÓLNE SPRAWOZDANIE DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Specjalny Region Administracyjny Hongkong: sprawozdanie roczne za 2017 r.

SPRAWOZDANIE DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

SPECJALNY REGION ADMINISTRACYJNY HONGKONG: SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA 2017 R.

Streszczenie

Od czasu przekazania Hongkongu Chińskiej Republice Ludowej (ChRL), które miało miejsce w 1997 r., Unia Europejska (UE) i jej państwa członkowskie uważnie obserwują zmiany polityczne i gospodarcze zachodzące w Specjalnym Regionie Administracyjnym (SRA) Hongkong uwzględniając zasadę „jeden kraj, dwa systemy”. UE respektuje politykę „jednych Chin” oraz popiera zasadę „jeden kraj, dwa systemy” i jej egzekwowanie. Zgodnie ze zobowiązaniem podjętym w 1997 r. wobec Parlamentu Europejskiego co roku sporządzane jest sprawozdanie na temat zmian zachodzących w Hongkongu. Niniejsze sprawozdanie jest dwudziestym z kolei i obejmuje rok 2017.

W roku 2017 minęło 20 lat od przekazania Hongkongu Chińskiej Republice Ludowej. Rok ten obfitował w wydarzenia i był politycznie trudny dla SRA Hongkong i dla funkcjonowania zasady „jeden kraj, dwa systemy”. Stał pod znakiem wyborów szefa administracji; wizyty prezydenta Xi Jinpinga; pozbawienia mandatu kolejnych czterech prodemokratycznych posłów do parlamentu; kontrowersyjnej umowy o współużytkowaniu dworca kolejowego, przewidującej umieszczenie kompleksowej infrastruktury imigracyjnej, celnej i kwarantanny Chin kontynentalnych na dworcu kolejowym West Kowloon w Hongkongu, w tym decyzji (środowiska prawnicze Hongkongu wyrażają wątpliwości co do podstawy prawnej tej decyzji) w sprawie zatwierdzenia tej umowy, podjętej przez Stałą Komisję Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych; i dużej liczby spraw sądowych mających podteksty polityczne (wiele z nich dotyczy uczestnictwa w kampanii Occupy Central w 2014 r.)

Mimo pewnych wyzwań, ogólnie rzecz biorąc, zasada „jeden kraj, dwa systemy” sprawdziła się. Jednak obawy co do jej stopniowego ograniczania prowadzą do uzasadnionych pytań na temat egzekwowania tej zasady oraz na temat wysokiego poziomu autonomii Hongkongu w dłuższej perspektywie.

Zwyciężyła praworządność, a sądownictwo nadal wykazywało się niezależnością i konsekwentnym poszanowaniem sprawiedliwości proceduralnej, choć ponownie musiało stawić czoła kilku politycznie newralgicznym procedurom kontroli sądowej.

Ogólnie przestrzegane są zasady wolności słowa i swobodnego dostępu do informacji. Nasiliły się jednak dwie negatywne tendencje: autocenzura podczas przekazywania wydarzeń w chińskiej polityce krajowej i zagranicznej oraz wywieranie presji na dziennikarzy.

Hongkong nadal był konkurencyjnym centrum międzynarodowego biznesu i finansów, jak również głównym światowym ośrodkiem współpracy gospodarczej z Chinami kontynentalnymi.

Nowa administracja, która objęła urząd 1 lipca, zaproponowała nowe otwarcie w postaci szeregu inicjatyw mających na celu poprawę życia ludności. Szefowa administracji Carrie

Lam zobowiązała się podjąć działania służące zniwelowaniu różnic politycznych oraz budowaniu społeczeństwa integracyjnego. Rząd ogłosił ambitne plany zdywersyfikowania gospodarki Hongkongu i zwiększenia jego zdolności w zakresie technologii i innowacji w celu zapewnienia mu długoterminowej konkurencyjności.

Praworządność, przejrzyste ramy prawne, bardzo niski poziom korupcji i przestępczości oraz skutecznie działająca administracja publiczna i niezależne sądownictwo przyczyniły się do utrzymania i wspierania korzystnego klimatu inwestycyjnego, który stanowi podstawę sukcesu Hongkongu.

Jak już wspomniano w poprzednich sprawozdaniach i powtórzono przy innych okazjach, Unia Europejska zachęca SRA Hongkong i rząd centralny do wznowienia reformy wyborczej zgodnie z ustawą zasadniczą, tak by osiągnąć porozumienie w sprawie systemu wyborczego, który będzie demokratyczny, sprawiedliwy, otwarty i przejrzysty. Dzięki wprowadzeniu powszechnych wyborów rząd cieszyłby się większym poparciem społecznym i legitymacją w swoich działaniach na rzecz osiągnięcia celów gospodarczych Hongkongu i sprostania wyzwaniom społeczno-ekonomicznym.

Rozwój sytuacji politycznej

26 marca zamknięta komisja wyborcza, składająca się z 1194 członków, dużą większością wybrała Carrie Lam na czwartego szefa administracji Hongkongu. Kampania wyborcza była ożywiona i zacięta, chociaż wszyscy trzej kandydaci reprezentowali obóz prorządowy. Kampanię w sposób obszerny i nieskrępowany relacjonowano w mediach, chociaż nałożono pewne ograniczenia na media cyfrowe. Cieniem na wyborach położyły się jednak oskarżenia o ingerencje i naciski ze strony Pekinu. Carrie Lam objęła obowiązki 1 lipca. Zobowiązała się wyciągnąć rękę do zwolenników demokracji i działać na rzecz pojednania w społeczeństwie Hongkongu poprzez skupienie się na rozwoju gospodarczym i pilnych kwestiach społecznych. Początek jej kadencji nie był łatwy ze względu na dużą liczbę newralgicznych postępowań sądowych wszczętych przez poprzednią administrację.

W 2017 r. nadal występowały kontrowersje związane z zaprzysiężeniem, które doprowadziły do pozbawienia mandatu dwójki posłów do parlamentu w 2016 r. W lipcu pozbawiono mandatu kolejnych czterech prodemokratycznych posłów (co zwiększyło liczbę odwołanych do 6 – z 70 posłów)¹. W ten sposób obóz zwolenników demokracji został faktycznie pozbawiony prawa weta w niektórych procedurach ustawodawczych; natomiast możliwości blokowania przez niego prac jedną trzecią głosów w innych procedurach stały się zagrożone. W grudniu, korzystając z osłabienia opozycji, posłowie prorządowi zdołali zmienić regulamin wewnętrzny Rady Ustawodawczej. Utrudniono obstrukcję parlamentarną,

¹ Wybory uzupełniające na cztery stanowiska posłów (na miejsce dwójki pozbawionych mandatu w 2016 r. i kolejnej dwójki wykluczonej w 2017 r., którzy to posłowie nie zaskarżyli decyzji o pozbawieniu mandatu) odbyły się 11 marca 2018 r.

z której w przeszłości często korzystał obóz prodemokratyczny, aby blokować projekty rządowych ustaw.

Oslabiono ugrupowania nawołujące do samostanowienia lub – w niektórych przypadkach – do całkowitej niepodległości. Ucichły wezwania do niepodległości, chociaż na kampusach uniwersyteckich wciąż widoczne są proniepodległościowe transparenty.

Mimo wielu wyzwań w 2017 r. utrzymano **niezależność sądów i pełne poszanowanie praworządności**. Są to kwestie kluczowe, jeżeli Hongkong ma utrzymać swoją reputację terytorium demokratycznego, swoją pozycję międzynarodowego centrum biznesu i swoje ambicje umocnienia się w roli międzynarodowego ośrodka arbitrażu i mediacji.

W 2017 r. aż 10 posłów opozycji w Hongkongu było uwikłanych w postępowania sądowe. Niektórym wytoczono sprawy w sądzie z przyczyn takich jak kontrowersje dotyczące zaprzysiężenia, zakłócanie porządku lub profanowanie flagi.

Od marca kilkudziesięciu osobom postawiono zarzuty nielegalnego gromadzenia się, nawoływania do zakłócania porządku publicznego i podobne zarzuty, związane przeważnie z protestami w kampanii Occupy Central w 2014 r. lub z demonstracjami pod Urzędem Łącznikowym Pekinu w listopadzie 2016 r.

17 sierpnia Sąd Apelacyjny Hongkongu skazał trzech przywódców kampanii Occupy (Joshue Wonga, Nathana Lawa i Alexa Chowa) na karę pozbawienia wolności za zorganizowanie w 2014 r. nielegalnego zgromadzenia pod siedzibą rządu. W momencie złożenia odwołania od wyroku każdy z nich odbył już prace na cele społeczne. Minister sprawiedliwości odwołał się od pierwszego wyroku wydanego przez sąd niższej instancji, który to wyrok uznano za zbyt łagodny. Uwięziono również trzynastu innych działaczy prodemokratycznych. Zwolennicy demokracji oskarżyli rząd o niszczenie praworządności i wykorzystywanie systemu sądowego jako narzędzia do tłumienia opozycji. Izba Adwokacka i Stowarzyszenie Prawnicze wydały wspólne oświadczenie, stwierdzając, że nic nie wskazuje na to, by wyroki te miały podłoże polityczne.

20 sierpnia ponad 22 000 osób wzięło udział w pokojowym marszu, protestując przeciwko wyrokom.

Kary pozbawienia wolności na ponad trzy miesiące dla trzech liderów kampanii Occupy oznaczają, że przez najbliższe pięć lat nie będą oni mogli kandydować w wyborach do Rady Ustawodawczej. Całą trójkę zwolniono potem za kaucją do czasu wydania wyroku przez Sąd Najwyższy².

Członkowie opozycji nie są jedynymi osobami, wobec których wszczęto postępowanie sądowe. 17 lutego siedmiu funkcjonariuszy policji zostało skazanych na karę dwóch lat pozbawienia wolności za napaść na działacza prodemokratycznego w czasie protestów

² 6 lutego 2018 r. Sąd Najwyższy jednomyślnie uchylił wyroki pozbawienia wolności i przywrócił wyroki wydane przez sąd niższej instancji.

Occupy w 2014 r., co doprowadziło do publicznego wyrażenia niezadowolenia przez zwolenników rządu.

Umowa o współużytkowaniu dworca kolejowego z Chinami kontynentalnymi była kolejną problematyczną kwestią w 2017 r. Prace nad tym projektem trwają od niemal dekady, ale procedury przyspieszono w lipcu, kiedy obowiązki objął nowy rząd. Na mocy tej umowy część nowego dworca kolejowego położonego na kontynentalnym obszarze Hongkongu zostanie wydzierżawiona Chinom kontynentalnym, które utworzą tam kompleksowy punkt odprawy podróżnych. Proponowana umowa da Chinom kontynentalnym niemal pełną jurysdykcję nad peronem, przedziałami w pociągach i poczekalnią. Jurysdykcja nie ogranicza się wyłącznie do imigracji, odprawy celnej i kwarantanny, ale obejmuje również sprawy karne i inne kwestie.

Z praktycznego punktu widzenia jest to korzystne rozwiązanie: łączy ono Hong Kong z chińską krajową siecią kolei dużych prędkości i ma sens z ekonomicznego i logistycznego punktu widzenia. Wyrażono jednak obawy dotyczące zgodności tej umowy z zasadą „jeden kraj, dwa systemy”. 27 grudnia Stała Komisja Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych zatwierdziła umowę, co wzbudziło kontrowersje. Środowiska prawnicze wyraziły obawy dotyczące braku podstawy prawnej dla decyzji stałej komisji – decyzja ta ich zdaniem jest sprzeczna z ustawą zasadniczą. Komisja Ustawodawcza ma przyjąć ustawę wykonawczą w pierwszej połowie 2018 r.

11 października **obywatelowi UE**, Benedictowi Rogersowi, **odmówiono wjazdu** do Hongkongu. Nie ulega wątpliwości, że organy imigracyjne Hongkongu mają prawo decydować o tym, kto może wjechać na terytorium Hongkongu. Z wypowiedzi władz Hongkongu i rzecznika chińskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych wynika jednak, że decyzję podjął Pekin w ramach swoich kompetencji w zakresie „spraw zagranicznych”. Wywołało to pytania o przestrzeganie zasady „jeden kraj, dwa systemy”, ponieważ zgodnie z ustawą zasadniczą kwestie imigracji podlegają kompetencjom Hongkongu.

Ostatni z „zaginionych” **księgarzy**, których sprawy nie zostały wyjaśnione w wystarczającym zakresie, odnalazł się w październiku 2017 r. Gui Minhai, urodzony w Chinach kontynentalnych naturalizowany obywatel szwedzki, został przez władze Chin kontynentalnych zwolniony po zaginięciu w 2015 r. W styczniu 2018 r. zatrzymano go ponownie.

W następstwie sprawy księgarzy domniemane uprowadzenie chińskiego biznesmena Xiao Jinahuy z hotelu w Hongkongu 27 stycznia wzbudziło na nowo obawy, że na terytorium Hongkongu mogą działać służby bezpieczeństwa Chin kontynentalnych.

Równość szans, praw i wolności

Hongkong cieszy się dużym zakresem wolności. Wolność słowa, wolność mediów i wolny dostęp do informacji stanowią podstawowe wartości zasady „jeden kraj, dwa systemy” i są niezbędnym elementem silnej pozycji Hongkongu jako światowego centrum biznesu. UE wzywa wszystkie zainteresowane strony do ochrony tych wartości.

Mimo że **media** w Hongkongu nadal cieszą się dużym zakresem wolności, od kilku ostatnich lat piętrzą się wyzwania. W 2017 r. w światowym rankingu wolności prasy (Reporterzy bez Granic) Hongkong spadł o cztery miejsca na 73. pozycję – swoje najniższe miejsce w historii.

W swoim najnowszym corocznym sprawozdaniu dotyczącym wolności prasy Stowarzyszenie Dziennikarzy Honkongu stwierdziło, że sprawa autocenzury staje się coraz poważniejsza; 7 na 10 dziennikarzy twierdzi, że wolność prasy podlega coraz większym ograniczeniom. Wiele organizacji mediowych w głównych środkach przekazu należy przynajmniej częściowo do przedsiębiorstw z Chin kontynentalnych, co wpływa na zakres poruszanych przez nie tematów i na ich politykę redakcyjną. Policja badała kilka przypadków zastraszania i gróźb kierowanych pod adresem dziennikarzy.

W 2017 r. odnotowano jedną istotną pozytywną zmianę: po latach skarg rząd w końcu zniósł ograniczenia dotyczące relacjonowania wydarzeń rządowych przez media internetowe.

W Hongkongu należycie przestrzega się wolności wypowiedzi, chociaż coraz częściej pojawiają się pytania o granice tej wolności w odniesieniu do newralgicznych kwestii nawoływań do samostanowienia lub niepodległości. Na początku roku partie niepodległościowe skrytykowały rząd za naruszanie wolności wypowiedzi, kiedy zabroniono im ustawienia stoisk na imprezie organizowanej z okazji obchodów Chińskiego Nowego Roku. Władze stwierdziły, że promowanie niepodległości Hongkongu mogłoby stworzyć zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego. Transparenty i plakaty nawołujące do niepodległości Hongkongu, zawieszone na kampusach niektórych uniwersytetów w Hongkongu, zostały ostatecznie na większości kampusów zakazane.

16 września rektorzy 10 uniwersytetów wydali wspólne oświadczenie, w którym odrzucili niepodległość Hongkongu i potępiili „nadużywanie” wolności wypowiedzi. Zrzeszenia studentów z 12 szkół wyższych wystosowały wspólną odpowiedź, broniąc swojej swobody prowadzenia rozmów o niepodległości na kampusach. Rząd zaprzeczył doniesieniom, jakoby wywarł presję na uniwersytety, zmuszając je do wydania wspomnianego oświadczenia, i dodał, że nie będzie tolerował propagowania niepodległości.

Hongkong wciąż boryka się z wieloma problemami społeczno-gospodarczymi i **nierównością**: współczynnik Giniego osiągnął rekordowo wysoki poziom 0,539³ – poziom nierówności w Hongkongu jest jednym z najwyższych wśród miast świata. Rozdźwięk ten powiększa się – najbogatsze 10% gospodarstw domowych zarabia 44 razy tyle co najbiedniejsze 10%. Ograniczanie ubóstwa i wspieranie osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji są dla rządu priorytetem.

Hongkong wciąż nie ma kompleksowej ustawy **antydiskryminacyjnej**. W marcu Komisja ds. Równych Szans wydała wspólne oświadczenie wraz z 75 dużymi przedsiębiorstwami, Uniwersytetem Chińskim i Radą Adwokacką Hongkongu, wzywając rząd do przyjęcia przepisów przeciwko dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową i status osoby interseksualnej. Rząd nie udzielił odpowiedzi na to oświadczenie.

³ Według rządu SAR Hongkong współczynnik Giniego jest trochę niższy (0,473), jeżeli weźmie się pod uwagę wpływ opodatkowania i świadczeń społecznych.

Rząd złożył odwołanie od orzeczeń sądów w dwóch szczególnie ważnych sprawach sądowych dotyczących związków osób tej samej płci. Jeżeli Sąd Najwyższy potwierdzi wcześniejsze orzeczenia, może to dać impuls do przyjęcia kompleksowej ustawy antydyskryminacyjnej, która obejmowałaby dyskryminację ze względu na orientację seksualną.

Pracownicy domowi będący cudzoziemcami, w liczbie około 320 000, dalej borykali się z brakiem odpowiedniej ochrony pracy i ochrony socjalnej. Obawy budzą w szczególności dwa obowiązujące przepisy dotyczące tych pracowników, a mianowicie wymóg zamieszkiwania przez nich w miejscu pracy i zasada „dwóch tygodni”, zgodnie z którą pracownicy domowi będący cudzoziemcami muszą znaleźć pracę w ciągu dwóch tygodni od momentu wygaśnięcia ich umowy, gdyż w przeciwnym razie czeka ich deportacja. Rząd podjął kroki w celu stawienia czoła przymusowemu „odpracowywaniu długu” i nadużyciom ze strony agencji pośrednictwa pracy, niezbędne są jednak bardziej zdecydowane działania.

3 października Wysoki Trybunał rozpoczął rozpatrywanie skargi na wymóg zamieszkiwania w miejscu pracy przez pracowników domowych będących cudzoziemcami. Zniesienie tego wymogu stanowiłoby pożądaną krok w kierunku zwiększenia praw tych pracowników: organizacje praw człowieka niejednokrotnie potępiały ich nieodpowiednie warunki życia i wzywały władze do dekryminalizacji przypadków, w których pracownik domowy będący cudzoziemcem nie zamieszkuje w miejscu pracy.

Problemem jest nadal **handel ludźmi**, w szczególności w świetle braku jednolitych ram legislacyjnych i politycznych. Rząd Specjalnego Regionu Autonomicznego wyznaczył grupę zadaniową, która ma zająć się rozwiązaniem tego problemu i która współpracuje z UE i innymi członkami społeczności międzynarodowej. Hongkong zintensyfikował współpracę z Chinami kontynentalnymi, co obejmuje również wspólne operacje. UE i Urząd Bezpieczeństwa Hongkongu zorganizowały w lipcu udane warsztaty poświęcone handlowi ludźmi i są gotowe kontynuować współpracę.

System **antykorupcyjny** nadal działa skutecznie i niezawodnie. Hongkong cieszy się bardzo wysokimi standardami przejrzystości i środków antykorupcyjnych. Zarówno władze, jak i przywódcy polityczni i wiodące przedsiębiorstwa rozumieją, że przejrzystość, również w przypadku przedsiębiorstw z Chin kontynentalnych, ma podstawowe znaczenie, jeżeli Hongkong ma utrzymać swój prymat jako międzynarodowe centrum biznesu.

Stosunki między Hongkongiem a Chinami kontynentalnymi

Niektórzy mieszkańcy Hongkongu wyrażają obawy związane ze zjawiskiem, które postrzegają jako stopniowe ograniczanie „wysokiego stopnia autonomii” Hongkongu w Chińskiej Republice Ludowej i niższy poziom szacunku dla wartości i sposobu życia Hongkongu, zgodnie z zasadą „jeden kraj, dwa systemy”.

Podczas wizyty w Hongkongu z okazji 20. rocznicy przekazania Hongkongu Chińskiej Republice Ludowej prezydent Xi Jinping potwierdził, że rząd centralny przestrzega zasady „jeden kraj, dwa systemy”. Podkreślił też, że zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego i suwerenności Chin oraz podważanie władzy rządu centralnego to granice, których nie należy

przekraczać. W następstwie wizyty Xi Jinpinga i jego sprawozdania na 19. zjazd partii niektórzy wysocy rangą urzędnicy w Pekinie sugerowali w swoich wystąpieniach i komentarzach, że pojawiła się nowa interpretacja ustawy zasadniczej, w ramach której Chiny deklarują swoją „całościową jurysdykcję” w Hongkongu.

W listopadzie Stała Komisja Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych głosowała nad wprowadzeniem ustawy o hymnie narodowym do załącznika III ustawy zasadniczej Hongkongu; w załączniku tym znajduje się wykaz przepisów krajowych Chińskiej Republiki Ludowej, które stosowane są także w Hongkongu. Rząd Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong oświadczył, że ustawa o hymnie narodowym będzie stosowana w SRA za pośrednictwem odpowiednich przepisów lokalnych. Niektóre z sankcji przewidzianych w przepisach krajowych nie mogą być stosowane w Hongkongu z uwagi na znaczne różnice w prawie karnym. Nie przewiduje się stosowania z mocą wsteczną.

W 2017 r. obawy co do egzekwowania zasady „jeden kraj, dwa systemy” wywołały dwa kolejne wydarzenia: decyzja Pekinu o odmowie wjazdu do Hongkongu obywatelowi UE oraz decyzja Stałej Komisji Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych z 27 grudnia zatwierdzająca umowę o współużytkowaniu dworca kolejowego bez należytego odniesienia się do ustawy zasadniczej.

W grudniu Hongkong i Chiny kontynentalne podpisały porozumienie o utworzeniu systemu przyspieszonych powiadomień, w przypadkach gdy mieszkaniec jednego regionu zostanie zatrzymany jako przestępca w innym regionie. Zarówno Pekin jak i Chiny kontynentalne zobowiązały się informować wzajemnie w ciągu siedmiu dni roboczych (lub nieco dłuższym w bardziej złożonych przypadkach) o osobach zatrzymanych za wykroczenia. Porozumienie, które zostało zapoczątkowane zaginięciem pięciu księgarzy, zapewnia większą przejrzystość.

Także w grudniu panel 1989 elektorów, w tym około 300 zwolenników demokracji, wybrało 36 posłów z Hongkongu do Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych (NPC). Kampania wyborcza była zacięta. Zgodnie z nowymi przepisami przyjętymi w marcu przez Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych kandydaci z Hongkongu muszą podpisać oświadczenie, w którym zobowiązują się przestrzegać konstytucji narodowej i ustawy zasadniczej Hongkongu oraz zasady „jeden kraj, dwa systemy”, ślubować wierność Chińskiej Republice Ludowej i Specjalnemu Regionowi Administracyjnemu Hongkong oraz nie przyjmować zagranicznej pomocy finansowej związanej z wyborami. W związku z powyższym unieważniono kandydatury 10 kandydatów z obozu lokalistów i prodemokratów. Ostatecznie o 36 miejsc walczyło 49 kandydatów; 11 spośród wybranych posłów objęło urząd po raz pierwszy.

Zmiany gospodarcze

Hongkong nadal pomyślnie się rozwija jako międzynarodowe centrum finansów i handlu w Azji i zajmuje czołowe pozycje w różnych rankingach globalnej konkurencyjności gospodarczej. Rząd i środowisko biznesu wyrażają jednak obawy o konkurencyjność Hongkongu w ujęciu długoterminowym w porównaniu z jego konkurentami w regionie.

W 2017 r. rząd wdrożył szereg inicjatyw mających na celu kształtowanie przyszłości gospodarczej Hongkongu, tak aby pobudzić tempo rozwoju, szczególnie w dziedzinie innowacji i technologii, oraz by wykorzystać rolę Hongkongu w inicjatywie Chin „Jeden pas i jeden szlak”.

Trwały wzrost w 2017 r.

Ponieważ sytuacja w zewnętrznym środowisku gospodarczym wciąż się poprawiała, Hongkong cieszył się wzrostem gospodarczym, niskim poziomem inflacji i pełnym zatrudnieniem. Wzrost realnego PKB osiągnął w 2017 r. 3,8 %⁴ jego tempo było zatem dwukrotnie wyższe od tempa wzrostu w 2016 r. Rozwój stymulowany był dynamicznym eksportem towarów i usług, wydatkami inwestycyjnymi oraz konsumpcją. Rynek krajowy radził sobie dobrze, wspierany przez korzystne warunki zatrudnienia i bardziej pozytywne nastroje w biznesie. Roczna stopa bezrobocia wyniosła 3,1 %. Presja inflacyjna była w 2017 r. niewielka, na poziomie 1,7 %.

Dzięki dużej płynności, korzystnym perspektywom rynkowym i wysokiemu poziomowi wyników korporacyjnych indeks Hang Seng prześcignął w 2017 r. pozostałe ważne azjatyckie indeksy. Zanotował wzrost roczny o ponad 35 %, zamykając rok 29 grudnia 2017 r. na poziomie 29 919. Dynamicznie przebiegał obrót w czasie pierwszych ofert publicznych, chociaż średnia wielkość realizowanych transakcji była mniejsza niż w 2016 r. Hongkong utracił jednak czołową pozycję największego światowego rynku pierwszych ofert publicznych pod względem sumy zebranych w 2017 r. środków na rzecz Nowego Jorku i Szanghaju. Spadek w rankingu może być częściowo spowodowany brakiem „mega notowań” i coraz częstszym preferowaniem giełd w USA przez chińskie przedsiębiorstwa z branży technologicznej. Suma środków uzyskanych z pierwszych ofert publicznych spadła w 2017 r. o 34,2 %⁵, do poziomu 128,5 mld HK\$. Mniej więcej 50 % notowanych spółek stanowiły przedsiębiorstwa z Chin kontynentalnych.

Dostrzegając, że Hongkong znajduje się pod presją konkurencyjną i musi przyciągać na swoją giełdę nowe przedsiębiorstwa z sektora gospodarki cyfrowej, Giełda Papierów Wartościowych w Hongkongu ogłosiła 15 grudnia 2017 r., że zliberalizuje swoje swój regulamin notowań, tak aby dopuścić emitentów z nowych i innowacyjnych sektorów, którzy stosują struktury ważonych praw głosu (struktury akcji uprzywilejowanych)⁶, a także emitentów z branży biotechnologicznej niegenerujących jeszcze dochodów. Zmiana stanowiska Komisji Papierów Wartościowych i Transakcji Terminowych zakończyła długotrwałą kontrowersję dotyczącą odrzucenia przez organ regulacyjny propozycji

⁴ Źródło: O ile nie podano inaczej, wszystkie dane makroekonomiczne pochodzą ze spisu powszechnego w Hongkongu i z Urzędu Statystycznego.

⁵ Źródło: Hong Kong Exchange and Clearing Ltd.

⁶ Struktura akcji uprzywilejowanych daje jednej grupie udziałowców większe prawa głosu niż innym. Jest ona popularna wśród spółek z branży technologicznej, ale pozostaje kontrowersyjna dla podmiotów strzegących ładu korporacyjnego.

dotyczącej specjalnych praw głosu w świetle wejścia na nowojorską giełdę Alibaba Group Holding Ltd.

Finansowe organy regulacyjne Hongkongu stanęły na czele szeregu inicjatyw promujących rozwój branży FinTech. Rząd i organy regulacyjne Hongkongu podpisały umowy o współpracy z partnerami z innych ośrodków FinTech, również ze Zjednoczonego Królestwa i Singapuru, z myślą o wspieraniu innowacji w sektorze finansowym.

Uruchomienie programu Bond Connect (lipiec 2017 r.) dodatkowo zacieśni więzy finansowe między Hongkongiem a Chinami. Jest on oparty na programach Stock Connect Szanghaj-Hongkong (rozpoczętym w 2014 r.) i Stock Connect Shenzhen-Hongkong (2016 r.). W początkowej fazie obrót ograniczono tylko do jednego kierunku – północnego. Wraz z systemem wzajemnego uznawania funduszy wprowadzonym w 2015 r. Hongkong utworzył wiele kanałów łączących jego rynki kapitałowe z Chinami i nadal odgrywa pionierską rolę w liberalizacji chińskich rynków kapitałowych.

W swoim orędziu politycznym w 2017 r. szefowa administracji Carrie Lam zaproponowała podwojenie w ciągu pięciu lat wydatków na badania i rozwój z poziomu 0,73 % do 1,5 % PKB oraz wdrożenie pakietu środków pobudzających rozwój. W 2017 r. uruchomiono technologiczno-innowacyjny fundusz *venture capital* o wartości 2 mld HK\$, mający wspierać przedsiębiorstwa typu start-up. Wcześniej w tym roku, w styczniu, rządy Hongkongu i Shenzhen podpisały umowę o wspólnym utworzeniu parku technologicznego i innowacyjnego w Lok Ma Chau, na granicy między obydwojoma miastami. Obie strony wyraziły nadzieję, że będą się wzajemnie uzupełniać w rozwoju technologii, tak aby konkurować z innymi światowymi ośrodkami technologicznymi.

Chińska inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” miała kluczowe znaczenie dla kształtowania polityki SRA Hongkong. Rząd Hongkongu podkreślił, że konieczne jest wykorzystanie możliwości, jakie wynikają z tej inicjatywy i z rozwoju Zatoki Guangdong-Hongkong-Makau („obszar metropolitalny zatoki”). Deklarowany cel to zapewnienie SRA pozycji ośrodka usług biznesowych, finansów i zarządzania aktywami dla inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” i sprawienie, aby miasto stało się centrum rozstrzygania sporów i arbitrażu dla Azjatyckiego Banku Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB). W czerwcu 2017 r. Hongkongowi udało się przystąpić do AIIB na prawach niesuwerennego członka pod auspicjami Chin.

W grudniu władze Hongkongu i Krajowa Komisja Rozwoju i Reform podpisały porozumienie o ułatwianiu udziału Hongkongu w chińskiej inicjatywie „Jeden pas i jeden szlak”. Rozwiązanie to obejmuje konkretne działania skupiające się na sześciu kluczowych obszarach:

- (i) finansów i inwestycji,
- (ii) infrastruktury i służb morskich,
- (iii) ułatwień gospodarczych i handlowych,
- (iv) stosunków międzyludzkich,
- (v) rozwoju obszaru metropolitalnego zatoki; oraz

(vi) usług z zakresu łączenia projektów i rozstrzygania sporów.

Udział sektora prywatnego w projektach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” rośnie, przy czym zainteresowanie ze strony biznesu ogranicza się przede wszystkim do regionu ASEAN. W grudniu China Development Bank w Hongkongu wydał pierwsze obligacje w ramach tej inicjatywy.

W dążeniu do zaostżenia swoich przepisów przeciwdziałających praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w czerwcu 2017 r. rząd opublikował projekt ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i zwalczaniu finansowania terroryzmu (instytucje finansowe) (nowelizacja) oraz projekt ustawy dotyczącej przedsiębiorstw (nowelizacja). Celem tej pierwszej jest wprowadzenie – wobec określonych przedsiębiorstw oraz osób wykonujących określone zawody, spoza sektora finansowego, gdy takie przedsiębiorstwa lub osoby uczestniczą w określonych transakcjach – wiążących wymogów dotyczących należytej staranności w odniesieniu do klientów oraz wymogów dotyczących prowadzenia dokumentacji. Druga ustawa odnosi się do przedsiębiorstw z siedzibą w Hongkongu i zobowiązuje je do przechowywania informacji o własności rzeczywistej poprzez prowadzenie rejestru beneficjentów rzeczywistych. Dostęp do rejestru powinni mieć na żądanie funkcjonariusze organów ścigania.

Nadrzędnym celem przyświecającym obu ustawom było aktualizowanie systemu prawnego Hongkongu, tak by był on zgodny z międzynarodowymi wymogami określonymi przez Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF). Niemniej jednak, uwzględniając uwagi zgłoszone podczas konsultacji, rząd postanowił nie podawać do wiadomości publicznej informacji dotyczących własności rzeczywistej, lecz umożliwić dostęp do nich wyłącznie właściwym organom. Co istotne, wymogi dotyczące ujawniania informacji miałyby zastosowanie tylko do spółek prywatnych posiadających siedzibę w Hongkongu, a nie do zarejestrowanych tam przedsiębiorstw zagranicznych ani do przedsiębiorstw notowanych na giełdzie w Hongkongu. Obie ustawy zostały przyjęte przez Radę Ustawodawczą 24 stycznia 2018 r.

Polityka handlowa

Jeśli chodzi o stosunki zewnętrzne, Hongkong zawiera kolejne umowy o wolnym handlu i umowy inwestycyjne, koncentrując się na handlowych i inwestycyjnych relacjach z chińską inicjatywą „Jeden pas i jeden szlak”. Poza już obowiązującymi umowami o wolnym handlu z Nową Zelandią, Europejskim Stowarzyszeniem Wolnego Handlu i Chile, w 2017 r. Hongkong podpisał i zawarł szereg umów dwustronnych i rozpoczął negocjacje z nowymi partnerami. Kontynuowano negocjacje z Gruzją i Malediwami. W maju Hongkong rozpoczął negocjacje w sprawie umowy o wolnym handlu z Australią. W listopadzie przy okazji szczytu ASEAN podpisano umowę o wolnym handlu oraz powiązaną z nią umowę inwestycyjną z tym stowarzyszeniem. Z Bahrajnem, Meksykiem, Mjanmą i Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi zawarto umowy o promowaniu i ochronie inwestycji, a negocjacje z Iranem

i Rosją były w toku. Hongkong nadal jest aktywnym członkiem WTO i zagorzałym zwolennikiem multilateralizmu.

Jeśli chodzi o współpracę regionalną, w czerwcu 2017 r. w ramach umowy o bliższej współpracy gospodarczej (CEPA) pomiędzy Hongkongiem i Chinami podpisano dwie nowe umowy – umowę inwestycyjną i umowę o współpracy gospodarczej i technicznej. Zapewniają one inwestorom z Hongkongu najbardziej preferencyjny dostęp do chińskiego rynku – zarówno do sektora usług, jak i do sektorów pozausługowych – i umożliwiają Hongkongowi większy udział w chińskiej inicjatywie „Jeden pas i jeden szlak”. Ponadto w październiku podpisano umowę o bliższej współpracy gospodarczej z Makau. Hongkong i Makau zawarły osobne umowy o bliższej współpracy gospodarczej z Chinami kontynentalnymi. Wszystkie trzy strony dążą do pogłębienia wzajemnej współpracy w ramach CEPA, tak by stworzyć nową wspólną platformę dalszej liberalizacji i ułatwiania handlu i inwestycji w ramach projektu utworzenia wielkiej metropolii (Greater Bay Area).

Rynek nieruchomości i mieszkalnictwo

Dzięki niskim stopom procentowym, nadmiarowej płynności i dużemu popytowi ze strony inwestorów obroty na rynku nieruchomości w 2017 r. osiągnęły rekordowe poziomy. W porównaniu z 2016 r. szczególnie duży wzrost cen (o 16,7 %⁷) odnotowano w przypadku prywatnych nieruchomości mieszkalnych. Tym samym Hongkong stał się najdroższym rynkiem mieszkaniowym świata. To w skali globalnej najmniej przystępny cenowo ośrodek miejski dla nabywców nieruchomości. Aby zapewnić większą przystępność cenową mieszkań dla nowych nabywców, mieszkania w nowych budynkach są średnio coraz mniejsze. Ponieważ ceny zakupu i wynajmu nieruchomości mieszkaniowych nadal rosły, popyt na lokale socjalne był rekordowo wysoki.

Władze Hongkongu podjęły wzmożone działania w celu zwiększenia podaży i zarządzania popytem, lecz jak dotąd nie przyniosły one znaczącej poprawy. Nadal obowiązywały wprowadzone w poprzednich latach środki ukierunkowane na popyt (takie jak zaostrzenie wymogów dotyczących kredytów hipotecznych i nałożenie wobec osób kupujących kolejną nieruchomość opłaty skarbowej w wysokości 15 %). Wprowadzono lub udoskonalono różne rodzaje programów mieszkalnictwa socjalnego i przyspieszono realizację projektów budowlanych. Niemniej jednak ze względu na niedostatek gruntów osiągnięcie długoterminowych celów w zakresie podaży mieszkań pozostaje dla rządu ogromnym wyzwaniem. Aby osiągnąć szeroki konsensus społeczny, we wrześniu 2017 r. szefowa administracji wyznaczyła złożoną z 30 członków grupę zadaniową. Grupa zadaniowa ds. podaży gruntów w 2018 r. rozpocznie konsultacje społeczne, aby przeanalizować rozmaite kontrowersyjne warianty, takie jak rekultywacja gruntów, przyspieszenie rewitalizacji miast i wykorzystanie obszarów chronionych.

⁷ Źródło: „Hong Kong Property Review” („Przegląd rynku nieruchomości Hongkongu”) – miesięczny dodatek, Rating and Valuation Department of the Hong Kong SAR (Wydział Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkongu ds. Oceny i Wyceny).

Zarządzanie podatkowe, ubóstwo i różnice w zakresie poziomu dobrobytu

Od 1997 r. rząd Hongkongu zgromadził znaczne rezerwy budżetowe. W lutym 2017 r. sekretarz ds. finansów Paul Chan przedstawił szczegółowe sprawozdanie budżetowe dotyczące Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkongu. Wykazało ono nadwyżkę budżetową w wysokości 3,7 % PKB w latach 2016–2017 i szacunkowe rezerwy na lata 2017–2018 w wysokości 37 % PKB. Poza szeregiem jednorazowych środków dotyczących ulg i zwolnień nadwyżkę uwzględniono w budżecie, aby zwiększyć wydatki na opiekę nad osobami starszymi i na rozwijanie innowacji. Biorąc pod uwagę że rezerwa budżetowa przekracza 1 bln HKD, szefowa administracji Carrie Lam zobowiązała się do zwiększenia wydatków w niektórych dziedzinach polityki. Dzięki sprzyjającej sytuacji budżetowej rząd mógł również zmniejszyć obciążenie podatkowe przedsiębiorstw. Szefowa administracji zaproponowała m.in. obniżenie o połowę stawki podatku od osób prawnych do poziomu 8,25 % w odniesieniu do pierwszych 2 mln HKD zysku.

Pomimo silnego wzrostu gospodarczego i pełnej kasy publicznej sytuacja w zakresie ubóstwa pogorszyła się, a dysproporcje pod względem dochodów pogłębiły się, w dużej mierze z powodu szybszego starzenia się społeczeństwa. Najnowsza analiza rządowa⁸ wykazała, że 1,35 mln spośród 7,35 mln mieszkańców żyje poniżej oficjalnej granicy ubóstwa. W 2016 r. wskaźnik ubóstwa wzrósł o 0,2 punktu procentowego do rekordowego poziomu 19,9 %. Rząd zobowiązał się do wdrożenia odpowiednich polityk w zakresie opodatkowania i opieki społecznej, aby umożliwić różnym warstwom społecznym wspólne korzystanie z efektów rozwoju gospodarczego i zasobów rządowych.

Polityka ochrony środowiska

W 2017 r. znaczenie ochrony środowiska w agendzie politycznej wzrosło. Rozpoczęto szereg inicjatyw i procedur prawodawczych. Hongkong zobowiązał się przejść na gospodarkę niskoemisyjną i stać się najbardziej ekologicznym regionem Chin. W styczniu w reakcji na porozumienie paryskie Hongkong opublikował sprawozdanie „Climate Action Plan 2030+” („Plan działań w dziedzinie klimatu na okres po 2030 r.”). W sprawozdaniu tym przedstawiono nowe bezwzględne cele Hongkongu odnośnie do ograniczenia emisji dwutlenku węgla o 26 % do 36 % do 2030 r. w porównaniu z 2005 r., a także uzgodnione plany ich realizacji. W dążeniu do ograniczenia ilości odpadów miejskich i lepszego nimi zarządzania w marcu opublikowano szczegółowy wniosek w sprawie miejskiego systemu opłat za odpady stałe, który ma zostać wprowadzony w 2019 r.

W grudniu uruchomiono najnowocześniejszy zakład przetwarzania odpadów ze sprzętu elektrycznego i elektronicznego (Waste Electrical and Electronic Equipment Treatment – WEEE). Zakład ten, zbudowany i eksploatowany przez europejskie przedsiębiorstwo

⁸ Źródło: „Hong Kong Poverty Situation Report 2016” („Sprawozdanie dotyczące sytuacji w zakresie ubóstwa w 2016 r.”), rządu Specjalnego Regionu Autonomicznego Hongkongu, listopad 2017 r.

zarządzania odpadami (w ramach wspólnego przedsięwzięcia z lokalnym usługodawcą) to pierwszy tego rodzaju obiekt w Hongkongu. Hongkong rozpoczął także wdrażanie trójetapowego planu mającego doprowadzić do zlikwidowania handlu kością słoniową do końca 2021 r. Ustawę w tej sprawie rząd przedłożył Radzie Ustawodawczej do oceny w czerwcu 2017 r., a ustawa została przyjęta w styczniu 2018 r.

Stosunki dwustronne i współpraca między UE a Hongkongiem w 2017 r.

Unia Europejska i Hongkong są dla siebie ważnymi partnerami handlowymi i inwestycyjnymi. W 2017 r. nadal zacieśniały dwustronne relacje.

Unia Europejska jest drugim co do wielkości, po Chinach, partnerem handlowym Hongkongu i jednym z kluczowych inwestorów zagranicznych. W Hongkongu działalność prowadzi ponad 2100 unijnych przedsiębiorstw, co czyni UE najważniejszym biznesowym podmiotem zagranicznym w tym mieście. Z kolei Hongkong plasuje się na 14. pozycji, jeśli chodzi o partnerów handlowych UE w dziedzinie towarów i jest jednym z najważniejszych azjatyckich partnerów UE, jeśli chodzi o handel usługami.

W 2017 r. eksport towarów z UE do Hongkongu wzrósł o 5 % w ujęciu rocznym (osiągając wartość 36,8 mld EUR), podczas gdy import z Hongkongu wyniósł 11,2 mld EUR. Oznacza to dla UE wyraźną nadwyżkę w wysokości 25,6 mld EUR. To czwarta co do wielkości nadwyżka w handlu zagranicznym UE. Eksport towarów z UE do Hongkongu stymulowany jest znacznym popytem na maszyny i sprzęt, biżuterię, odzież, towary luksusowe, żywność, wino i samochody.

Dwustronny handel usługami między UE a Hongkongiem utrzymywał się na stabilnym poziomie. W 2016 r. (ostatnim roku, za który dostępne są dane) jego wartość wyniosła 22,3 mld EUR. Import usług z Hongkongu do UE sięgnął 11,4 mld EUR, podczas gdy eksport z UE do Hongkongu wyniósł 10,9 mld EUR, co oznacza, że UE odnotowała w tym zakresie deficyt w wysokości 461 mln EUR.

Dwukierunkowe przepływy inwestycyjne między UE a Hongkongiem są znaczące. Dla UE Hongkong jest jedną z preferowanych lokalizacji inwestycji bezpośrednich. Z wyłączeniem centrów offshore UE jest drugim, po Chinach, kontynentalnym największym inwestorem zagranicznym w Hongkongu. W 2016 r. (najnowsze dostępne dane) odpowiadała za 9,7 % całkowitej kwoty bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Istotna część unijnych inwestycji w Chinach przechodzi przez Hongkong. Do głównych przyczyn tego zjawiska zaliczyć można obecność dostawców usług wysokiej jakości i praworządność. Z kolei Hongkong pozostaje drugim, po Japonii, najważniejszym azjatyckim inwestorem bezpośrednim w UE. Wynika to po części z faktu, że istotna część inwestycji zagranicznych Chin w Europie przepływa przez to miasto. W marcu i listopadzie 2017 r. odbyły się nieformalne rozmowy między UE a Hongkongiem w sprawie ewentualnego rozpoczęcia negocjacji dotyczących umowy inwestycyjnej.

16 listopada w Hongkongu miało miejsce 11. doroczne spotkanie w ramach zorganizowanego dialogu UE–Hongkong⁹. Strony omówiły szereg różnych tematów i wskazały dziedziny wymagające dalszej współpracy, takie jak w szczególności ochrona własności intelektualnej, sprawy celne, ochrona środowiska (zarządzanie odpadami i nielegalny handel dziką fauną i florą) oraz polityka konkurencji. Wymieniły poglądy w kwestiach regulacyjnych, w tym na temat publicznych minibusów i zamówień publicznych, oraz uzgodniły, że będą nadal dążyły do lepszego zrozumienia wzajemnych obaw i priorytetów. Po raz pierwszy przy okazji zorganizowanego dialogu odbyło się także spotkanie ekspertów poświęcone usługom finansowym. Obie strony wymieniły się aktualnymi informacjami na temat rozwoju sytuacji w tym sektorze i przeanalizowały sposoby zacieśnienia współpracy w regulowaniu sektora finansowego, w szczególności w odniesieniu do procesów osiągania równowagi i do systemu wzajemnego uznawania funduszy (Mutual Recognition of Funds – MRF).

Jeśli chodzi o współpracę celną, UE i Hongkong są w trakcie wzajemnej oceny zgodności swoich systemów w zakresie upoważnionych przedsiębiorców z myślą o ewentualnym zawarciu stosownej umowy o wzajemnym uznawaniu. UE jest zdecydowana kontynuować w 2018 r. proces wzajemnego uznawania z Hongkongiem.

Mechanizm współfinansowania Rady ds. Badań Naukowych i Przyznawania Dotacji z Hongkongu, ustanowiony w 2015 r. w celu wspierania współpracy w ramach unijnego programu ramowego „Horyzont 2020”, przyniósł kolejne owoce. W pierwszym roku funkcjonowania mechanizm działał dobrze i przydzielono wszystkie środki na lata 2016–2017.

W ramach swojej agendy na rzecz sprawiedliwego opodatkowania na świecie 5 grudnia UE opublikowała wykaz jurysdykcji niechętnych współpracy podatkowej. Hongkong nie figuruje w wykazie, dzięki wprowadzonej niedawno polityce i wnioskowi prawodawczym, a także w związku z tym, że zobowiązał się rozwiązać kwestie, które wzbudziły zastrzeżenia UE podczas procesu *screeningu*. Chodzi zwłaszcza o kryteria przejrzystości i sprawiedliwego opodatkowania. Hongkong został zatem uznany za jurysdykcję chętną współpracy, pod warunkiem że do końca 2018 r. wywiąże się ze złożonych zobowiązań. UE będzie monitorować ich skuteczne wdrażanie i będzie kontynuować konstruktywny dialog z władzami Hongkongu.

Interesy gospodarcze UE w Hongkongu są reprezentowane przez Europejską Izbę Handlową (ECC). ECC ma pięć sektorowych „rad biznesu”: ds. motoryzacji, własności intelektualnej, energii i środowiska, usług finansowych oraz informacji, komunikacji i technologii. Ściśle współpracuje ona z Biurem UE w Hongkongu i Makau w celu wspierania dialogu z rządem. W 2017 r. ECC podjęła działania na rzecz silniejszej i bardziej skoordynowanej reprezentacji unijnej społeczności biznesowej, przedkładając rządowi swoje uwagi dotyczące interesów,

⁹ https://eeas.europa.eu/delegations/benin/35762/joint-press-statement-structured-dialogue-meeting-between-hksarg-and-european-union-explores_en

priorytetów i zaleceń europejskich przedsiębiorstw, a także organizując kilka sektorowych spotkań z przedstawicielami rządu, aby rozszerzyć kontakty między biznesem a rządem.

Misje dyplomatyczne UE i jej państw członkowskich w Hongkongu nadal wspólnie pracowały nad promowaniem wizerunku UE w tym mieście. W tym celu biuro UE w Hongkongu zorganizowało szereg spotkań w ramach dialogu między szefami misji UE a wysokiej rangi członkami rządu Hongkongu, Rady Ustawodawczej i sądów oraz innymi liczącymi się osobami, w tym osobami ze świata biznesu. UE i Hongkong podejmowały także starania, by zacieśniać kontakty międzyludzkie, zwłaszcza w kontekście współpracy akademickiej, mobilności studentów oraz sektora kultury i sektora kreatywnego.

Misje dyplomatyczne i instytuty kulturalne UE przeprowadziły wraz z lokalnymi partnerami szereg działań na rzecz zacieśnienia kontaktów międzyludzkich. Były to np.: Festiwal Filmów UE z koncertem galowym, pierwsze stanowisko UE na Targach Książki w Hongkongu, Dzień Języków UE, konkurs krótkometrażowych filmów animowanych na temat UE z udziałem lokalnych szkół, sprzątanie plaży oraz kilka seminariów poświęconych prawom człowieka. UE ma nadzieję wykorzystać obecną dynamikę, aby kontynuować współpracę z rządem, społeczeństwem obywatelskim i przedstawicielami biznesu, mającą na celu promowanie dialogu na temat praw i swobód.

W 2017 r. Hongkong odwiedziło kilku wysokich rangą przedstawicieli instytucji UE. Do najważniejszych wydarzeń w tym zakresie zaliczyć należy grudniową wizytę wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Valdisa Dombrovskisa, który spotkał się z szefową administracji, sekretarzem ds. finansów, sekretarzem ds. usług finansowych oraz przedstawicielem Urzędu Monetarnego Hongkongu (Hong Kong Monetary Authority – HKMA). Dwukrotnie w 2017 r. Hongkong odwiedzili posłowie do Parlamentu Europejskiego. 13 grudnia 2017 r. Parlament Europejski przyjął zalecenie w sprawie Hongkongu¹⁰, w którym podsumowano rozwój sytuacji po 20 latach po jego przekazaniu Chinom.

¹⁰ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0495+0+DOC+XML+V0//PL>